

H4 - Fodring af polten

Korrekt fodring af poltene skal sikre, at tilvæksten kontrolleres, og at der aflejres en tilstrækkelig mængde af fedt, så poltene kan få et langt og produktivt soliv.

Anbefaling for polte ved overførsel til løbeafdelingen

- A. Alder over 190 dage
- B. Vægt på mindst 110 kg
- C. Rygspektykkelse på mindst 12 mm (P2)

Anbefaling for polte ved løbning i mindst 2. brunst

- D. Alder på 220 - 240 dage
- E. Vægt på 140 – 160 kg
- F. Rygspektykkelse på 13 - 15 mm (P2)

Restriktiv fodring med vådfoder i langkrybbe. Der skal være god plads til alle polte ved krybben.

Restriktiv fodring med tørfoder på gulvet. Foderet spredes for at sikre, at alle polte har lige adgang.

1. Foderstrategi

- Restriktiv fodring (2-3 daglige udfodringer) fra cirka 65 kg og en daglig tilvækst på 825 g pr. dag fra 30 kg til løbning
- Brug en foderkurve med maks. 2,9 FESv pr. dag
- Polte med lav rygspektykkelse kan med fordel tildeles 3,5 FESo pr. dag med drægtighedsfoder
- Polte med mindst 13 mm flushes 5-7 dage før løbning for at øge antallet af løsnede æg. Polte med mindre end 13 mm rygspek bør flushes i hele perioden fra 1. brunst til løbning

2. Fodersammensætning

- Foderet skal sammensættes efter gældende normer for at sikre optimal knoglestyrke og holdbarhed
- Et højt protein- og aminosyreindhold vil medføre, at poltene bliver for tunge uden at opnå tilstrækkeligt med rygspek ved løbning

3. Foderstrukturen skal sikre god mavesundhed

- Grov formaling og dermed foderstruktur opnås enten ved at kontrollere andelen af partikler større end 2 mm (hjemmeblandere) eller ved brug af valset ikke-varmebehandlet korn uden om pillerne eller ved brug af expandat foder (indkøbt foder)

Symptomer på dårlig mavesundhed hos polte:

- Uens vækst
- Nedsat foderoptagelse
- Opkast ved fodring
- Pludselige dødsfald
- Blege og strithårede
- Sort og knoldet afføring

Hvis der er mistanke om mavesår, skal der udføres USK på poltene. Dette gøres i samarbejde med dyrlægen.

OBS på poltefodring:

Nyløbne gylte og polte skal ikke gå sammen, da foderfordelingen til gyltene bliver for høj.

Kommentarer til H4 - Fodring af polten

1. Når polte fodres restriktivt i poltestalden, skal de være i ensartet huld og alder ved indsættelse i stien. Alderen må svinge 7-14 dage mellem polte i samme sti og der må maksimalt være 15 kg mellem største og mindste polt i stien ved afgang. Poltene vurderes i stien ved en gennemsnitsvægt på 100 kg. For små polte tages ud og gives mere foder med lavt lysinniveau (3,5-4,0 g ford. pr. FEso) og store polte flyttes frem til foregående hold (tidligere løbning er i orden ved tunge dyr).

Antal fodringer, energi- og proteinindhold i foderblandingen er gode reguleringsmuligheder af det enkelte dyrs foderoptagelse - sammen med tildeling af halm. Fodring med strukturrigt foder nedsætter ædehastigheden og dermed konkurrencen.

Foderet skal tildeles, så alle polte i stien har rigelig ædeplads og kan æde samtidig.

Korrekt flushing forudsætter, at 1. brunst registreres, så tidspunktet for næste brunst kendes. Ved flushing hæves foderstyrken til 3,5 FEso/polt/dag i perioden 5-7 dage før forventet løbning for polte med et rygspækmål på 13 mm (P2) eller højere. Polte med mindre end 13 mm rygspæk (P2) flushes 3-4 uger før forventet løbning. Når foderstyrken øges, sættes ford. lysin i foderet ned til 3,5-4,0 g pr. FEso, for at poltene ikke bliver for tunge ved løbning – alternativt så lavt et proteinindhold som muligt.

Poltene tages ud af stien, når de er løbet færdig og fodertildelingen reduceres, da en foderstyrke over 2,4 FEso påvirker mængden af progesteron i blodet og øger risikoen for lavere kuld størrelse hos gylltene – skaden sker de første 5 dage efter løbning.

Tildeling af mineraler ud over normen giver ikke øget knoglestyrke og holdbarhed. Normerne er fastlagt, så det altid er lysin og protein, der begrænser tilvæksten og ikke calcium og fosfor. Der er cirka 14-30 % mere calcium og fosfor pr. kg tilvækst til rådighed i normerne til polte af varierende vægt sammenlignet med normerne til slagtesvin.

- 2 – 3 Indtil poltene vejer 65 kg kan de fodres med finere formalet foder svarende til kravene til fravænnede grise og slagtesvin (60 % under 1 mm).

Over 65 kg er det afgørende at sikre poltene mod maveforandringer og i værste fald mavesår. Derfor skal foderet opfylde kravene til strukturen i sofoder (≤50 % under 1 mm, 35 % mellem 1-2 mm og 15 % over 2 mm).

Hjemmeblandet foder:

Foderets formalingsgrad påvirker mavesundheden og dermed også frekvensen af maveforandringer. En grovere formaling forringer foderudnyttelsen med op til 10%, men dette må betragtes som en investering i en sund so. Foderets fiberindhold, samt tildeling af halm har kun en ringe effekt på mavesundheden. En større andel af byg og eventuelt havre øger fiberindholdet i foderet, og vil som oftest også være en anelse grovere end hvede efter formaling på samme mølle.

Færdigfoder:

Benyttes færdigfoder er der flere muligheder for at sikre god foderstruktur til poltene:

Korn uden om pillen: Tilsæt 10-20 % valset korn (typisk byg) udenom varmebehandling og pelletering for at sikre god mavesundhed. Der er en teoretisk risiko for afblanding i lange foderstrenger, men i praksis ses meget få problemer med dette. Det største problem med afblanding er ved ad libitum fodring.

Expandat: Flere firmaer tilbyder expandat, som er varmebehandlet foder, der ikke er pelleteret. Strukturen ligner typisk ymerdrys. Dette giver en god mavesundhed, men effekten er meget afhængig af den formalingsgrad, der er anvendt på kornet. Bemærk, at foderets massefylde er højere end ved pelleteret foder, og at silokapaciteten hermed reduceres med mindst 10 %.